

Heerlen

Raadsvoorstel

Heerlen,
25 februari 2026

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Datum
raadsvergadering
25 februari 2026
Documentnummer
572142

Agendapunt

Onderwerp

Beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*'

Inleiding/aanleiding

Iedere inwoner van Heerlen verdient bestaanszekerheid: een stabiel inkomen, een dak boven het hoofd, toegang tot zorg nabij en de mogelijkheid om volwaardig mee te doen in de samenleving. Toch zien we dat deze zekerheid voor veel Heerlenaren helaas onder druk staat.

In onze stad leeft één op de tien huishoudens van een bijstandsuitkering. Het aandeel mensen met problematische schulden ligt fors boven het landelijk gemiddelde en ook kinderarmoede komt twee keer zo vaak voor als elders in Nederland. Achter deze cijfers gaan verhalen schuil van mensen die dagelijks vechten om rond te komen, van ouders die hun kinderen geen verjaardagscadeau kunnen geven of van jongeren die met een lege maag naar school gaan.

Wij geloven in de kracht van samenwerken. Alleen door te luisteren naar elkaar en de expertise en kracht van iedereen te benutten, kunnen we successen boeken. Het nieuwe beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*' is daarom ook tot stand gekomen via een uitgebreid participatief proces, waarbij inwoners, vrijwilligers, ervaringsdeskundigen, ketenpartners, het Nationaal Programma Heerlen Noord, maatschappelijke organisaties en gemeentelijke collega's in meerdere sessies actief hebben meegedacht.

Bestaanszekerheid vormt de basis van een menswaardig bestaan en het versterken daarvan vraagt om een integrale, duurzame en mensgerichte aanpak. Het bestrijkt een breed spectrum van beleidsterreinen en reikt verder dan Schuldhulpverlening, Inkomensondersteuning en Armoedebelid. Tegelijkertijd vormen stabiele en toereikende financiële middelen de essentiële basis voor een zeker en zelfstandig bestaan. Omdat het begrip 'bestaanszekerheid' dus verder reikt dan de eerdergenoemde beleidsterreinen, hebben wij gezamenlijk gekozen voor de term *inkomenszekerheid*. Hierbij zijn drie kernthema's in het beleidsplan bepaald:

1. **Dicht bij onze inwoners** – we informeren op een begrijpelijke manier, luisteren écht naar onze inwoners en maken onze voorzieningen toegankelijk.
2. **Samen sterk voor inkomenszekerheid** – we versterken samenwerking tussen inwoners, professionals en partners, zetten de mens centraal en werken integraal aan oplossingen.

3. **Voorkomen en volhouden** – we zetten in op vroegsignalering, financiële educatie en structurele ondersteuning om armoede duurzaam te doorbreken.

De financiële bestaanszekerheid van onze inwoners vormt hierbij het vertrekpunt. We verschuiven de focus van het *verzachten* van armoede naar het *voorkomen* ervan. Dat betekent: minder bureaucratie, meer maatwerk, meer vertrouwen en het versterken van de menselijke maat. Door vroeg in te grijpen, helder te communiceren en intensiever samen te werken met partners, willen we voorkomen dat inwoners verder in de problemen raken.

Met het nieuwe beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*' geven we als gemeente een krachtig vervolg aan onze inzet tegen armoede en schulden. We sluiten hiermee aan op het vorige beleidsplan *Armoede en Schulden 2022–2025* en bouwen voort op de fundamenteën van Heerlens sociaal beleid, waar het Nationaal Programma Heerlen Noord ook onderdeel van uitmaakt. Het plan is een concrete uitwerking van onze gemeentelijke ambitie om van Heerlen een stad te maken waar iedereen mee kan doen, zonder zich zorgen te hoeven maken over morgen.

Met '*Zekerheid als Vertrekpunt*' zetten we een belangrijke stap richting een socialer en veerkrachtiger Heerlen, waar inkomenszekerheid geen voorrecht is, maar een vanzelfsprekendheid.

Participatief beleidsvormend traject

Het beleidsplan is tot stand gekomen door middel van een participatief beleidsvormend traject. In meerdere participatieve sessies is met inwoners en ervaringsdeskundigen, keten- en netwerkpartners, de Adviesraad MO en interne collega's gesproken over hun visie op de beleidsterreinen Inkomensondersteuning, Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening.

Gezamenlijk hebben zij de richting van het beleidsplan bepaald: op basis van hun inbreng in twee participatieve sessies zijn de kernthema's en het 'wat gaan we doen' geschreven. In een later stadium zijn hier de 'opdrachten' bijgekomen om het beleidsplan concreter te maken. Deze zijn in een laatste participatieve sessie getoetst. De input die bij de laatste sessie is opgehaald vormt ook de basis voor het later op te leveren uitvoeringsplan.

Door deze vernieuwende aanpak op het gebied van beleidsvorming is een breed gedragen beleidsplan ontwikkeld dat de goedkeuring heeft ontvangen van iedereen die er aan heeft meegewerkt. Met '*Zekerheid als Vertrekpunt*' zetten we een belangrijke stap richting een socialer en veerkrachtiger Heerlen, waar inkomenszekerheid geen voorrecht, maar een vanzelfsprekendheid is en waar inwoners en partijen de gezamenlijke ambitie uitspreken om de inkomenszekerheid van Heerlenaren te bevorderen.

Kader

Programma Sociale Infrastructuur

Kernthema

Inkomensondersteuning

Bevoegdheid

In artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) is vastgelegd dat de gemeenteraad een plan vaststelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening.

Voorstel

Het beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*' vast te stellen.

Argumenten

1.1 Door het beleidsplan vast te stellen, voldoen we weer aan een wettelijke verplichting.

De Wgs schrijft immers voor dat het beleidsplan een maximale looptijd kent van 4 jaar. Het vorige beleidsplan Armoede en Schulden is verlopen op 1 januari 2026.

1.2 Door het beleidsplan vast te stellen, kiezen we voor een koers die breed gedragen wordt door inwoners, ervaringsdeskundigen, netwerk- en ketenpartners en interne collega's.

Het beleidsplan is tot stand gekomen via een participatief beleidsvormingsproces, waardoor het niet alleen inhoudelijk sterk is, maar ook maatschappelijk en organisatorisch goed is verankerd. Dit vergroot de uitvoerbaarheid, het vertrouwen in de aanpak en de kans op succesvolle implementatie.

1.3 Door het beleidsplan vast te stellen, kiezen we voor transparantie en duidelijke sturing in de uitvoering van het beleid rondom inkomenszekerheid.

Het beleidsplan biedt een helder kader voor alle betrokkenen; van beleidsmedewerkers tot uitvoerende professionals en ketenpartners. Door het vastleggen van concrete doelstellingen en uitgangspunten, wordt duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is en welke koers wordt gevolgd. Dit bevordert niet alleen de consistentie in uitvoering, maar maakt het beleid ook toetsbaar en navolgbaar.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Externe onzekerheden kunnen de uitvoerbaarheid van het beleidsplan onder druk zetten.

Hoewel het beleidsplan duidelijke ambities en kaders schetst, blijft de uitvoerbaarheid ervan afhankelijk van externe factoren. Economische schommelingen, demografische ontwikkelingen en politieke keuzes kunnen leiden tot wijzigingen in financiering, wet- en regelgeving of beleidsprioriteiten. Hierdoor bestaat het risico dat de gestelde doelen niet (volledig) gerealiseerd kunnen worden binnen de beoogde termijn of met de beschikbare middelen.

Kosten en dekking

De opdrachten en acties uit het beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*' worden gedekt vanuit de vastgestelde begroting. De begroting is kaderstellend voor de interventies die we met dit plan vormgeven.

Onderstaand een korte weergave van de begrote budgetten voor het jaar 2026 binnen het Kernthema Inkomensondersteuning:

Participatiewet (lasten)	€ 67.767.423
Kwijtschelding belastingen	€ 1.660.000
Bijzondere bijstand + Subsidies	€ 1.006.260

Bewindvoering	€ 3.175.000
Fit&Fun*	€ 483.974
Wet kinderopvang	€ 256.341
Individuele Inkomenstoelage	€ 1.100.000
Kindpakket	€ 1.343.901
Chronische Zieken WMO	€ 110.000
Schuldhulpverlening	€ 1.287.424

**Exclusief ophoging Fit & Fun*

Communicatie

Bekendmaking van het beleidsplan volgt op grond van artikel 3:40 van de Awb, door middel van publicatie in het gemeenteblad, welke te raadplegen zal zijn via overheid.nl

Het nieuwe beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*' zal door middel van een persbericht bekend worden gemaakt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van diverse relevante communicatiekanalen. Hierbij zullen ook de partners die actief hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het beleidsplan worden betrokken.

Evaluatie

Evaluatie van het beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*' zal tweejaarlijks geschieden. De wijze waarop dit dient te gebeuren, zal in het later op te leveren uitvoeringsplan nader worden omschreven.

Planning, procedure en uitvoering

Om het beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*' uit te voeren, is de medewerking nodig van onder andere alle partijen die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van het beleidsplan. Het betreft dan ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

De acties en beleidsaccenten die voortkomen uit '*Zekerheid als Vertrekpunt*' worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan, dat in de loop van 2026 wordt opgemaakt. Daarin worden de resultaten, borgingsmaatregelen en samenwerkingsvormen nader geconcretiseerd. Het vaststellen van dit uitvoeringsplan betreft een collegebevoegdheid. Uw raad zal door middel van een Raadsinformatiebrief in de loop van 2026 op de hoogte gebracht worden van dit uitvoeringsplan.

Bijlagen

1

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel

Heerlen

Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 27 januari 2026

documentnummer ; 572142

gezien het advies van de raadscommissie;

besluit:

het beleidsplan '*Zekerheid als Vertrekpunt*' vast te stellen

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van 25 februari 2026

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver

